

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
201113590-19

Dato:
12.09.2011

HØRINGSUTTALELSE - FRIGANG FRA FØRSTE DAG

Vi viser til brev av 17.06.11.

Kriminalomsorgen region øst har følgende å bemerke:

Sikkerhetsmessig vurdering

Frigang fra første dag vil by på en rekke utfordringer, herunder spesielt den sikkerhetsmessige vurderingen. Kriminalomsorgen har som hovedregel liten kunnskap om domfelte, og vi har ikke systemer som gir oss den kunnskap vi behøver eller systemer til å kartlegge domfelte for å skaffe relevant og nødvendig kunnskap. Kriminalomsorgen har som utgangspunkt kun dom og strafferegister å forholde seg til, hvis ikke domfelte har sonet dommer tidligere, - ikke engang rettsboken skal lenger følger med fra politiet etter beslutning fra KSF. Lite informasjon svekker vårt vurderingsgrunnlag og fremstår som sikkerhetsmessig betenkelig. Det er særlig de med dommer under ett år vi vil inneha lite opplysninger om, da disse straffesakene ofte ikke er særlig omfattende, men likevel kan gjelde domfellelse for relativt grove forhold. Sikkerheten må ha førsteprioritet i disse sakene, det vises her til straffegjennomføringsloven § 2 første ledd og forskriften § 1-2 første ledd. I iveren etter å legge til rette for at de straffedømte skal endre livsførsel må de overordnede hensyn og formål ikke settes til side; straffegjennomføringsloven fastslår at tilbakeføring kommer i annen rekke.

Primært ønsker derfor ikke region øst på dette grunnlag en ordning med frigang fra første dag.

Om en slik ordning likevel innføres, mener vi at man ikke utelukkende kan bruke sikkerhetspassussen for å avskjære domfelte frigang, men at man heller må tenke i de baner man har gjort ved elektronisk kontroll, og her begrense det til f.eks lovbruddskategorier o.l. Man må forvalte en slik ordningen i tråd med hensynet til fornærmede og den allmenne rettsoppfatning.

Utforming av forskriften

Det heter at § 3-14 kan lyde:

Domfelte kan påbegynne frigang fra første dag av gjennomføringen, dersom den idømte fengselsstraffen ikke overstiger 1 år.

I dag lyder første ledd: *Frigang kan først påbegynnes etter en sammenhengende frihetsberøvelse på minst 4 måneder. Domfelte må i tillegg ha gjennomført minst 1/3 av straffetiden.*

Vi reiser i denne forbindelse spørsmål om ikke også nåværende første ledd må endres, slik at det tydelig fremgår hvilke krav som gjelder for de med dommen over 1 år.

Begrensninger med ordningen i dag

Man skriver i høringsforslaget at reglene inneholder noen begrensninger som i dag kan virke uhensiktsmessig og gjøre ordningen lite fleksibel.

Når det gjelder frigang til egen/pårørendes virksomhet er Kriminalomsorgen region øst sterkt uenig at det åpnes opp for dette. Vi har ingen systemer for eller ressurser til å føre kontroll med innsatte som driver egen virksomhet, og det er i tillegg svært vanskelig å kontrollere om det begås kriminalitet i tilknytning til virksomheten. Erfaringene vi har gjort med elektronisk kontroll på dette området, er at arbeid i egen bedrift medfører et betydelig merarbeid fra friomsorgen i forhold til oppfølging. Vi må unngå å være naiv i forhold til hva som skjer i disse bedriftene når vi ikke er til stede eller innefor sider av driften som kriminalomsorgen ikke har mulighet til å kontrollere.

Region øst stiller seg bak forslaget om å åpne for frigang på kveldstid. I en region med to kvinnefengsel ser vi at spørsmålet om frigang til arbeid på kveldstid er en problemstilling som stadig kommer opp. Det har også skjedd en betydelig endring av åpningstider i mange virksomheter de senere årene, ikke minst innen servicenæringen.

For øvrig tiltrer vi Bredtveit fengsels vurdering av at ordningen må forbeholdes de innsatte som oppholder seg i fengsel med lavere sikkerhetsnivå, da det er uheldig med en kontinuerlig strøm av domfelte inn og ut av høyere sikkerhetsnivå. Uttalelse fra Bredtveit fengsel om dette følger vedlagt.

Etter fullmakt

Unni Lineikro
assisterende regiondirektør

Anna Melsæter
rådgiver